

Список використаної літератури

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Державна національна програма «Освіта» (2005). Книга керівника навчально-виховного закладу: довід.-метод. вид. упоряд. Б.М. Терещук, В.В. Скиба. Х.: Торсінг плюс. С. 45
3. Концепція сімейного виховання в системі освіти України «Щаслива родина» (2012). Режим доступу: http://internat14.edu.kh.ua/simejne_vihovannya_v_sistemi_osviti_ukraini_schasлива_rodina
4. Програма «Нова українська школа у поступі до цінностей». Режим доступу: <https://osvita.ua/legislation/law/2231/>
5. Ціпан Т.С. Інноваційні форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні учнівської молоді. *Інноватика у вихованні. Збірник наукових праць*. Вип. 12 /упор. О. Б. Петренко; ред. кол. : О. Б. Петренко, Т. С. Ціпан, Н. М. Гринькова та ін. Рівне, 2020. с.235-241 DOI <https://doi.org/10.35619/iu.v1i12.313>

ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ АКТИВНІСТЮ ТА СПОРТОМ ПРИ ФАКУЛЬТАТИВНІЙ ФОРМІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ

Темченко В. О., Акінін Л. А.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Анотація. Погіршення стану студентської молоді вимагає впровадження нових форм організації навчального процесу з фізичного виховання. Наразі фахівцями відзначається недостатня ефективність фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти. Однією з перспективних сучасних форм фізичного виховання студентів є спортивно орієнтоване фізичне виховання, що базується на принципах конверсії спортивного тренування та сприяє формуванню особистісної фізичної культури студента. Проведене соціологічне онлайн-опитування студентів (n=2117) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна стосовно визначення їхньої зацікавленості до занять фізичною культурою при факультативній формі занять.

Вступ. За останні роки відзначається істотне погіршення стану здоров'я й фізичної підготовленості студентської молоді [4]. Більшість фахівців пов'язує це не тільки з

несприятливими соціально-економічними умовами життя й екологією, але й з істотним падінням інтересу студентів до занять фізичною культурою та спортом [5, 10].

Багато фахівців відзначають недостатню ефективність фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти. Зниження ефективності фізичного виховання зумовлено об'єктивними причинами, такими як: тенденція погіршення стану здоров'я абітурієнтів і студентів, збільшення кількості студентів, яких за станом здоров'я віднесено до спеціального відділення. Близько 50 % молоді мають недостатню фізичну підготовленість, а майже 90 % – відхилення в стані здоров'я; у більшості студентів не сформована потреба піклуватися про своє здоров'я, відсутнє бажання займатися фізичними вправами; внаслідок низького рівня особистої фізичної культури студенти байдуже ставляться до обов'язкових занять з фізичного виховання [2, 6, 8].

Традиційна система фізичного виховання у закладах вищої освіти на сучасному етапі потребує впровадження нових напрямків організації занять з фізичної культури [3]. Однією з перспективних сучасних форм фізичного виховання студентів є спортивно орієнтоване фізичне виховання, що базується на принципах конверсії спортивного тренування та сприяє формуванню особистісної фізичної культури студента [1]. Самостійний вибір студентом виду спорту або рухової активності при спортивно орієнтованому фізичному вихованні сприяє підвищенню його зацікавленості заняттями з фізичного виховання. При цьому з'являється можливість здійснення індивідуального підходу до навчання на заняттях конкретного студента та його удосконалення в обраному фізкультурно-спортивному напрямку [7, 9].

Мета дослідження. Метою нашого дослідження було визначення зацікавленості студентів до занять фізичною культурою при факультативній формі занять. Дослідження проводились згідно до плану наукової роботи кафедри фізичного виховання та спорту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на 2020 рік.

Завдання дослідження. Завданнями дослідження були:

- визначення студентами стану власного здоров'я;
- визначення відношення студентів до занять фізичною активністю та спортом;
- визначення зацікавленості студентів університету до занять фізичною культурою та спортом на спортивній інфраструктурі університету;
- визначення причин небажання займатися фізичною культурою та спортом в університеті.

Методи дослідження. Соціологічне онлайн-опитування студентів (n=2117) за допомогою платформи LimeSurvey, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. В опитуванні взяли участь студенти II-VI курсів усіх факультетів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 76% опитаних навчаються в бакалавріаті, 24% - у магістратурі. 63% навчаються на бюджетній основі, 27% - студенти-контрактники. 41% опитаних - харків'яни, 16% - жителі Харківської області, 43% проживають в інших областях України. 30% опитаних студентів мешкають у гуртожитках Каразінського університету.

68 % опитаних студентів Каразінського університету оцінюють стан свого здоров'я переважно як добрий. Втім оцінки стану здоров'я істотно вищі у тих студентів, які мають регулярну фізичну активність, зокрема займаються спортом. Будь яку фізичну активність мають 85% студентів. Близько половини з них багато ходять пішки та займаються спортом самостійно: виконують фізичні вправи, руханку, бігають тощо, 15% відвідують спортивні секції, зокрема секції у спортивних комплексах і залах Каразінського університету відвідують 7% опитаних студентів.

Спортивні комплекси та зали університету відвідували загалом 51% студентів. Найчастіше відвідування пов'язано з факультативними заняттями з фізичного виховання або заняттями в спортивних секціях.

Більшість студентів відвідували або відвідують безкоштовні заняття спортом на базі спортивних об'єктів Каразінського університету. Досвід безкоштовних занять мають 29% студентів. Найчастіше це аеробіка, волейбол, теніс, атлетизм. Юнаки переважно займаються в секціях атлетизму, волейболу, футзалу. Дівчата - в секціях аеробіки та тенісу. Студенти мають високу зацікавленість у безкоштовних заняттях спортом - 65% назвали ті чи інші секції, в яких вони бажають займатися.

Найбільш привабливими для студентів є секції аеробіки, тенісу, стрільби з лука. Юнаків переважно приваблюють змішані єдиноборства ММА, стрільба з лука, бокс, теніс, настільний теніс, фут зал; дівчат - аеробіка, стрільба з лука, теніс, волейбол, бадмінтон, чирлідінг. Лише 9% з опитаних студентів мають досвід занять спортом на базі спортивної інфраструктури університету за плату. Найчастіше це плавання, фітнес та заняття в тренажерній залі. Проте зацікавленість в заняттях спортом значно вища — 30% студентів назвали ті чи інші секції, в яких вони бажають займатися за плату. Найбільш популярні секції — плавання, аквааеробіка, фітнес та тренажерні зали. Юнаків найбільше приваблюють секції плавання та змішаних єдиноборств ММА, дівчат - плавання, аквааеробіка, фітнес та заняття у тренажерних залах. Втім не всі студенти, які зацікавлені в платних секціях, спроможні оплатити такі заняття. Більшість студентів (51-78% в залежності від виду спорту)

готова займатися спортом в оплачуваних секціях, якщо місячні витрати не перевищуватимуть 400 гривень. Досить мало студентів готові заплатити за заняття понад 600-800 гривень.

33% студентів не мають зацікавленості в заняттях спортом, які пропонує Каразінський університет ані безкоштовно, ані за плату. Більшість з них або взагалі не цікавляться спортом, або вже займаються в секціях поза університетом. Приблизно для кожного четвертого причиною незацікавленості є незручне розташування спортивних об'єктів (далеко, незручно діставатись). Це є проблемою переважно для студентів з віддалених районів Харкова та передмістя, які проживають не в гуртожитках.

Висновки. Впровадження спортивно орієнтованого фізичного виховання в Каразінському університеті надало можливість студентам займатися руховою активністю і спортом протягом усього терміну навчання. 65% студентів проявляють інтерес до занять фізичною активністю, спортом під час навчання, але кількість тих, що займаються у спортивних секціях та спортивно орієнтованих групах фізичного виховання складає лише 29%. Окрім того, 30% студентів бажали б займатися у спортивних групах на платній основі, але займаються там лише 9% опитаних студентів.

Список використаної літератури

1. Бальсевич В. К., Лубышева Л. И. Спортивно ориентированное физическое воспитание: образовательный и социальный аспекты. Теория и практика физической культуры, 2003. № 5. С. 19–22.
2. Борисов В. В., Олейник Н. О., Тимошенко В. В. Мотивационное обеспечение учебно-воспитательного процесса с использованием технологии спортивно-ориентированного физического воспитания в вузе, Молодой ученый, 2014. № 17, С. 459–461.
3. Козина Ж. Л., Ольховый О. М., Темченко В. А. Влияние информационных технологий на техническую подготовленность студентов при спортивно-ориентированном физическом воспитании, Физическое воспитание студентов, 2016. No1. С.21–28. <http://dx.doi.org/10.15561/20755279.2016.0103>
4. Коник Г. А., Темченко В. А., Усова Т. Е. Современные тенденции организации физического воспитания студентов, Физическое воспитание студентов творческих специальностей : сб. научных трудов / под ред. проф. С. С. Ермакова, Х. : ХГАДИ (ХХПИ), 2009. № 4. С. 68–74.

5. Круцевич, Т., Пангелова, Н. Сучасні технології щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах, Спортивний вісник Придніпров'я, 2016. №3. С. 109–114.
6. Ольховый О. М., Темченко В. А., Петренко Ю. М. Влияние информационно-коммуникационных технологий на вовлеченность студентов в спортивно-ориентированное физическое воспитание, Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків : ХДАФК, 2015. № 4(48). С. 70–73.
7. Темченко В. А., Сиренко Р. Р. Секционная форма организации физического воспитания студентов, Физическое воспитание студентов, 2010. № 3. С. 99–101.
8. Темченко В. О. Спортивно-орієнтоване фізичне виховання у вищих навчальних закладах із застосуванням інформаційних технологій: автореф. дис. ... к. фіз. вих : 24.00.02 . Дніпропетровськ, 2015. 20 с.
9. Тимошенко В. В., Бобылева Я. В. Оптимизация процесса физического воспитания в высшем учебном заведении (ВУЗ) с использованием спортивно-ориентированных технологий, Молодой ученый, 2013. № 12. С. 531–533.
10. Футорный С., Караватская М. Информационные технологии и Internet-ресурсы в формировании здорового образа жизни студентов в процессе физического воспитания, Молодіжний науковий вісник : Фізичне виховання і спорт / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол. : І. Я. Коцан та ін.]. – Луцьк, 2013. Вип. 9. С. 68–73.

СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ОБМЕЖЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Тимченко Г. М.¹, Менкус Б. Б.²

¹ Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,

² Харківський національний медичний університет

Анотація. Виняткову роль у розв'язанні питання здоров'я нації в умовах сьогодення займає спорт та фізичне виховання, що в свою чергу є дієвим інструментом формування особистості особливо в дитячому та підлітковому віці. Система взаємодії між психічною сферою людини та її фізичними можливостями дає відчуття гармонії особистості, забезпечуючи високу працездатність та активне довголіття, що є дуже важливим в нестандартних умовах сьогодення. В роботі розглянуто ставлення населення до фізичного виховання та спорту в умовах обмеження рухової активності під час загальнонаціонального карантину.